

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1224

Vragen de leden **Westerveld** (GroenLinks) en **Kwint** (SP) aan de Minister de voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over *schoolkosten* (ingezonden 30 november 2018).

Antwoord van Minister **Slob** (Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media) (ontvangen 17 januari 2019).

Vraag 1

Bent u ervan op de hoogte dat sommige scholen forse extra bijdragen vragen voor bijvoorbeeld tweetalig onderwijs en sportactiviteiten?

Antwoord 1

Ja. Sommige po- en vo-scholen bieden naast het reguliere onderwijs aparte stromen aan, zoals tweetalig onderwijs of een sportstroom (voornamelijk in het vo). Om dit te kunnen financieren worden vaak extra kosten bij ouders in rekening gebracht.

Vraag 2

Kunt u ons een overzicht sturen van de schoolkosten per school uitgesplitst naar schoolactiviteit met daarin in ieder geval bedragen voor tweetalig onderwijs, buitenlandreizen, laptops en tablets, sportactiviteiten en schaduwonderwijs?

Antwoord 2

We monitoren de schoolkosten in het po, vo en mbo periodiek door middel van een enquête onder scholen en ouders. We hebben dus geen overzicht van de schoolkosten per school uitgesplitst naar schoolactiviteit. Binnenkort ontvangt u de volgende Schoolkostenmonitor van het po, vo en mbo. Daarin wordt expliciet aandacht besteed aan de kosten die ouders maken voor tweetalig onderwijs, schoolreizen, laptops en tablets, en bijles en huiswerkbegeleiding.

Vraag 3

Kunt u ons een overzicht sturen van de ontwikkeling van deze bedragen in de afgelopen 20 jaar? Verwacht u dat deze bedragen de komende jaren zullen stijgen? Zo ja, met welk bedrag?

Antwoord 3

In het po wordt de hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage sinds 2000 gemonitord. De gemiddelde ouderbijdrage is tussen 2000 en 2014 gestegen van omgerekend € 30 (f65) naar € 42 per jaar¹. Daarbij vraagt 75% van de scholen een bijdrage van € 50 of minder.

In het vo monitoren we de hoogte van de totale schoolkosten sinds schooljaar 2006–2007. De kosten die ouders maken voor schoolreizen, laptops en tablets, bijles en huiswerkbegeleiding, en extra onderwijsaanbod zoals tweetalig onderwijs worden daarin meegenomen. De meest recente cijfers zijn van het schooljaar 2015–2016². In de periode 2006–2016 zijn de gemiddelde (totale) schoolkosten gedaald in alle onderwijsniveaus van het vo. In het praktijkonderwijs van € 734 naar € 205, in het vmbo van € 553 naar € 405, in het havo van € 568 naar € 505, en in het vwo van € 638 naar € 555 per jaar. Deze cijfers zijn gecorrigeerd voor inflatie en exclusief de kosten voor schoolboeken. De schoolboeken in het vo zijn sinds 2008 al niet meer voor rekening van ouders.

Binnenkort ontvangt u de volgende Schoolkostenmonitor van het po, vo en mbo. Daaruit zal blijken hoe de hoogte van de schoolkosten zich de afgelopen jaren verder heeft ontwikkeld.

Vraag 4

Hoe staan de extra schoolkosten in verhouding tot artikel 24³ en artikel 27 lid 2⁴ van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)?

Antwoord 4

In het funderend onderwijs ontvangen scholen bekostiging vanuit de overheid voor personeelskosten en de materiële exploitatie van de school. Ze mogen in aanvulling daarop een bijdrage van ouders vragen, maar moeten daar dan wel informatie over opnemen in de schoolgids (art. 24a WVO)⁵. Hierbij moet ook worden vermeld dat de bijdrage vrijwillig is. Uit artikel 27 lid 2 van de WVO⁶ volgt dat de toelating van een leerling niet van deze vrijwillige bijdrage afhankelijk mag worden gesteld.

Vraag 5

Wat vindt u van dergelijke schoolkosten? Deelt u de mening dat het segregatie en kansenongelijkheid in de hand werkt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ik ben van mening dat de vrijwillige ouderbijdrage kan leiden tot een rijker onderwijsaanbod. Deze bijdrage is echter altijd vrijwillig en mag niet tot uitsluiting van leerlingen leiden.

De PO-Raad en VO-raad hebben zich onlangs op hun algemene ledenvergaderingen achter dit standpunt geschaard. Zij nemen dit mee in de herziening van hun gedragscode voor schoolbesturen. De VO-raad signaleert nog wel knelpunten als het gaat om bijdrages voor laptops en tablets, en voor extra onderwijsprogramma's zoals tweetalig onderwijs. Vaak wordt vanuit scholen

¹ De vrijwillige ouderbijdrage in het primair onderwijs (Inspectie van het Onderwijs, november 2014)

² Schoolkostenmonitor 2015–2016 (Oberon/SEO, juni 2016)

³ Artikel 24 WVO: Het schoolplan omvat mede het beleid ten aanzien van de aanvaarding van materiële bijdragen of geldelijke bijdragen, niet zijnde ouderbijdragen of op de onderwijswetgeving gebaseerde bijdragen, indien het bevoegd gezag daarbij verplichtingen op zich neemt waarmee de leerlingen binnen de schooltijden en tijdens de activiteiten die worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, alsmede tijdens het overblijven, zullen worden geconfronteerd.

⁴ Artikel 27 lid 2 WVO: De toelating wordt niet afhankelijk gesteld van een andere dan een bij of krachtens de wet geregelde bijdrage.

⁵ Artikel 24 WVO: Het schoolplan omvat mede het beleid ten aanzien van de aanvaarding van materiële bijdragen of geldelijke bijdragen, niet zijnde ouderbijdragen of op de onderwijswetgeving gebaseerde bijdragen, indien het bevoegd gezag daarbij verplichtingen op zich neemt waarmee de leerlingen binnen de schooltijden en tijdens de activiteiten die worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, alsmede tijdens het overblijven, zullen worden geconfronteerd.

⁶ Artikel 27 lid 2 WVO: De toelating wordt niet afhankelijk gesteld van een andere dan een bij of krachtens de wet geregelde bijdrage.

een beroep gedaan op ouders om bij te dragen aan deze kosten. Het is echter van belang dat scholen erkennen dat ouders hier in geen enkel geval toe verplicht mogen worden. Hierover ga ik nog met de VO-raad in gesprek. Ik informeer u hierover bij de aanbidding van de Schoolkostenmonitor. Hoge schoolkosten dragen een risico in zich voor segregatie en kansengelijkheid. De Onderwijsraad concludeerde recent ook dat jongeren uit verschillende sociale groepen elkaar niet meer vanzelfsprekend tegenkomen op school⁷. Een van de prioriteiten in het kabinetsbeleid is het bestrijden van kansenongelijkheid. De Minister voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en ik informeren uw Kamer binnenkort over ons beleid voor kansengelijkheid. Daarin nemen we ook het onderwerp segregatie mee.

Vraag 6

Wat vindt u ervan dat schoolreisjes steeds verder weg zijn? Wat vindt u ervan dat een deel van de leerlingen niet mee kan, omdat ouders de kosten niet kunnen betalen?

Antwoord 6

Ik verwijs u hierbij naar mijn antwoord op vraag 5.

⁷ Doorgeschoten differentiatie in het onderwijsstelsel (Onderwijsraad, december 2018)